

ששים רבוא בהגדרת רשות הרבים

- **תוספות שבת ו-:**
כאן בזמן שישראל שרויין במדבר. משמע קצת לאינה ר"ה אלחא א"כ מאויין שם ששים רבוא כמו במדבר.
- **רש"י עירובין ו-:**
רשות הרבים. משמע רחב שם עשרה אמה, ועיר שמאויין בה ששים רבוא ואין בה חומה, (אח) שהיה רשות הרבים שלה מכוון משער לשער שהיא מפולש, דומה לדגלי מדבר.
- **תוספות שם-:**
כילך מערבין דרך רה"ר. פ"ה רה"ר רחב י"ו אמות ומפולש משני לדיים משער לשער ומאויין בה ששים רבוא וכן יש בה"ג דבעינן דריסת ס' רבוא וקשה לר"ת דבשבת צפ' הזורק (ד' רח). אמר דעגלות הוא תחתיהן וביניהן רה"ר ותחתיהן לא היו ס' רבוא ואומר ר"י דמ"מ דרכן היה ללכת ולצא באותו דרך ועוד הקשה לדגלי מדבר הוא טף ונשים לאין מספר וכן קשה מערב רב ויש לומר ללא גמרי' ממסכן אלחא מילתא דכתיבא במספרם.
- **רמב"ן עירובין נט-:**
מתני' עיר של יחיד ונעשית של רבים. פרש"י ז"ל עיר של יחיד היינו שאין בה ששים רבוא בני אדם, וקרי לה של יחיד לפי שאין בה רשות הרבים מפני שעמה מועטים ולא דמיא לדגלי מדבר. ונעשית של רבים שניתוספו בה דיוורין, וזה הענין בכמה מקומות פירש אותה שאין רשות הרבים גמורה אלא בעיר שיש בה ששים רבוא, ולא ידענו מנין לו לרש"י כן שלא הוזכר בתלמוד בשום מקום, אבל בהלכות גדולות נמצא כן והרי הדבר תלוי באילנות גדולות...
ועוד מדקדקין עליו בתוספות שהרי מדבר כפלי כפלים היו בו אנשים ונשים וטף וערב רב, והם מתרצים קושיא שלהם ז"ל כיון דממשכן גמרינן לכל מילי דשבת מן המנין שהוזכר בתורה ילפינן, ואין התירוץ נכון שהרי כתוב ויבאו האנשים על הנשים, ועוד ליבעו ששים רבוא מבני עשרים ועד ששים!
וסוף דבר אין לנו אלא מה שמוזכר בתלמוד רשות הרבים שש עשרה אמה דגמרינן ממשכן כדאיתא בפרק הזורק (צ"ט א'), ושאינו מקורה כדאמרינן בפרק קמא דשבת (ה' א') אבל דיוורין לא ילפינן הילכך כל מבוי שמפולש בשני ראשין ומכוון עד חוץ למדינה ורחב שש עשרה אמה הוא רשות הרבים גמורה בכל עיירות ובכל כפרים שבעולם...
- **שולחן ערוך אורח חיים סימן שמה, סעיף ז:**
איזהו רשות הרבים, רחובות ושווקים הרחבים מ"ו אמה ואינם מקורים ואין להם חומה, ואפי' יש להם חומה אם הם מפולשים משער לשער (ואין לתותיו נעולות כלילה) (טור) הוי רשות הרבים. ויש אומרים שכל *שאין ששים רבוא עוברים בו (כד) בכל יום אינו רשות הרבים.
- **שולחן ערוך אורח חיים סימן שג, סעיף יח:**
והשתא דלית לן רשות הרבים גמור הוה ליה כל רשות הרבים שלנו כרמלית ודינו כחצר שאינה מעורבת, ומותר.
- **מגן אברהם סימן שמה, ס"ק ז:**
ויש אומרים כו' – ומ"צ סו' ל"ב ורש"ל צביצה סימן פ' פסקו לחומר, אך דעת רוב הפוסקים להקל. וכ"פ בש"ע סו' ס"ג סי"ח ובכמה דוכתי וכ"כ מהר"א צפסקים סו' נ"ה:
- **ביאור הלכה שם:**
*שאין ששים רבוא וכו' – עיין במ"צ מס"כ למדעת המחבר משמע ללא ס"ל כן והיינו מדכתב דעה זו רק בשם י"א. והנה המ"א כתב דמסומן ש"ג בסי"ח שם משמע בהמחבר דס"ל כן להלכה, וכבר דחו דבר זה כמה וכמה אחרונים דהביא שם רק דעת המלמדים זכות, ואדרכה יש ראייה מכמה מקומות בשו"ע דלעתו לפסוק ליש ר"ה מן התורה אפילו בפחות מששים רבוא... ועתה נבוא להתבונן אודות מה שכתבו המ"א והט"ו דרוב פוסקים ס"ל כהי"א, הנה באמת כפי מה שהעתיק הב"י בקיצור נמרץ את עקרי השיטות דימו הם שרק אלו הם החולקים בזה וכוונת הב"י היה כיון שאנו מולאים כמה מגדולי הראשונים שמחמירין בזה ע"כ בודאי עכ"פ נכון להחמיר אצל כאשר חפצנו דבר זה בפוסקים מלאנו עוד הרבה מגדולי הראשונים המחמירים בענין זה... וגם לידוע שגזרו חז"ל לענין תקיעת שופר בשבת וכן לענין קריאת המגלה וצטלו עשה לאוריתא לכלל ישראל כדי שלא יבוא לידי חלול שבת, שיביא אותו אצל חכם וילמדנו, ואי אמרת דהוא דוקא כשיש באותה העיר ששים רבוא, הוא דבר שאין מאי כלל וכלל כי אם איזה עיר יחידה בעולם, ועל כן בודאי יש להחמיר כסברא הראשונה... ומה שהביא הט"ו ראייה מדברי הרמ"א בסימן שמו שכתב שם שכל רשויות שלנו כרמלית הם, כתב הבית מאיר דאינו ראייה כלל, דשם איירי לענין להחמיר... מכל זה מוכח שיש להחמיר כדעה הראשונה... ומ"מ אין בנו כח למחות ביד המקילין שהם סומכין על הפוסקים העומדים בשיטת בה"ג ורש"י הנ"ל אצל כל ירא שמים בודאי יש להחמיר לעצמו, דבזמנינו יש ג"כ ר"ה מן התורה וממילא אין לסמוך על עירוב של ל"ה פ, דבעינן דוקא לתות.
- **משנה ברורה סימן שמה, ס"ק כד:**
צכל יום. חפצתי צכל הראשונים העומדים בשיטה זו, ולא נזכר בדבריהם תנאי זה רק שהיו מאויין שם ששים רבוא.